

NOTAT

23. marts 2009

Supplerende høringsnotat vedrørende Forslag til Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love (L 120)

Det følger af det oprindelige høringsnotat af 27. januar 2009 vedrørende L 120, at Advokatrådet og Danske Advokater anførte, at de foreslåede skærper i hvidvaskloven (dokumentation for fuldmagtsforhold samt udvidelse af kravet om identifikation og legitimation til også at omfatte den befuldmægtigede) ikke bør gælde advokater.

Det følger af kommentaren hertil, at ønsket om, at advokater, der handler på en klients vegne, ikke skal legitimeres og afkræves bevis for fuldmagtsforholdet, kan støttes, og at lovforslaget vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

Lovforslaget er efterfølgende ændret med hensyn til ønsket om bevis for fuldmagtsforholdet.

Det er dog stadig et krav ifølge lovforslaget, at advokater skal legitimeres. På baggrund af en henvendelse fra Advokatrådet er der fundet behov for at præcisere dette i nærværende supplerende høringsnotat, idet det efterfølgende er vurderet, at det ikke fremgår med al tydelighed i det oprindelige høringsnotat af 27. januar 2009.

Advokatrådet og Danske Advokater har efterfølgende ønsket at uddybe deres kommentarer til lovforslaget over for Økonomi - og Erhvervsministeriet og Finanstilsynet. Dette skete på et møde den 24. februar 2009. På mødet blev det anført af Advokatrådet og Danske Advokater, at organisationerne ud fra nogle retssikkerhedsmæssige betragtninger ikke fandt det

ønskeligt, at kopier af advokaters identitetsoplysninger mv. vil komme til at ligge i en række finansielle virksomheder, blot fordi de er advokater for virksomhedernes kunder. Endvidere vil lovforslaget indebære en unødigt administrativ byrde for advokaterne. Efterfølgende har Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Finansrådet samt Forsikring & Pension i en fælles henvendelse af 12. marts 2009 til Folketingets Erhvervsudvalg fremført nogle yderligere bemærkninger til lovforslaget, herunder i relation til dets erhvervsøkonomiske konsekvenser hvor organisationerne støtter advokatbranchens synspunkter om, at advokater skal fritages for legitimationskravet.

Organisationerne har desuden oplyst, at der i praksis ofte er tale om, at der ønskes penge overført fra eller til advokaters enten separate eller fællesklientkonti, og at det ikke er rimeligt at kræve identifikation i disse tilfælde.

Indledningsvis skal det fremhæves, at der på mødet den 24. februar 2009 mellem Advokatrådet, Danske Advokater og Økonomi - og Erhvervsministeriet og Finanstilsynet var en drøftelse af og en forståelse for hensigten bag lovforslaget. Formålet med forslaget i § 15 er således at undgå situationer, hvor en person uretmæssigt udgiver sig for at være advokat og dermed uopdaget kan medvirke til hvidvask eller terrorfinansiering - f.eks. ved at overføre penge fra kundens konto. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at advokater er undtaget fra pligten til at dokumentere det bagvedliggende fuldmagtsforhold, jfr. ovenfor.

Som det fremgår nedenfor i nærværende notat, vil forslaget til § 15 imidlertid indebære, at identifikationsprocessen i relation til advokater i realiteten sandsynligvis kun skal foretages meget sjældent. Ydermere vil princippet om, at legitimation skal ske på et risikobaseret grundlag, indebære, at pengeinstitutterne i praksis ofte ikke behøver at ledsage identifikationen af en legitimation. En situation om identifikation og legitimation vil typisk opstå i kontakten mellem et advokatfirma, som repræsenterer kunden, og kundens pengeinstitut.

For det første skal det præciseres, at forslaget til § 15 kun omhandler fuldmagtsforholdet mellem advokatfirmaet og den klient, som advokatfirmaet handler på vegne af. Det er derfor i denne situation *advokatfirmaet*, som skal identificeres og legitimeres over for eksempelvis pengeinstitutter efter kravene om legitimation af *virksomheder*.

Dén situation, hvor advokatfirmaet over for pengeinstituttet vælger at lade sig repræsentere af en medarbejder, falder derimod udenfor § 15's anvendelsesområde. Hvorvidt der kræves legitimation af medarbejderen skal derfor vurderes særskilt.

For det andet indebærer forslaget til § 15, at der kun skal ske identifikation af advokatfirmaet første gang der sker henvendelse til pengeinstituttet. Ved alle efterfølgende henvendelser, herunder også når advokatfirmaet repræsenterer andre klienter, vil der ikke være krav om yderligere identifikation og/eller legitimation af advokatfirmaet.

For det tredje vil advokatfirmaet i de tilfælde, hvor der f.eks. er tale om, at der ønskes penge overført fra eller til advokaters enten separate eller fællesklientkonti, allerede være blevet legitimeret i det pengeinstitut, hvor klientkontoen er etableret. Dette er sket i forbindelse med oprettelsen af advokatfirmaets eget kundeforhold i det pågældende pengeinstitut. Det betyder, at advokatfirmaet ikke skal legitimeres igen, når der foretages en kontooverførsel til eller fra klientkontoen i samme pengeinstitut, eller der overføres fra klientkontoen til et andet pengeinstitut.

Såfremt der overføres fra klientens konto i pengeinstitut X til advokatfirmaets klientkonto i pengeinstitut Y, vil advokatfirmaet som udgangspunkt skulle legitimeres. Pengeinstitut X kan dog i denne situation undlade at indhente oplysninger om legitimation, såfremt pengeinstitut Y stiller disse til rådighed, jf. hvidvasklovens § 17.

For det fjerde kan det, ligesom det følger af hvidvasklovens øvrige bestemmelser om legitimation, besluttes at gennemføre legitimationsproceduren ud fra en risikovurdering afhængig af risikoen for hvidvask og terrorfinansiering, jf. lovens § 12, stk. 7. Det må formodes, at der i langt de fleste tilfælde ikke vil være tvivl om advokatens identitet, allerede som følge af den måde, som kontakten med advokaten sker, jfr. de praktiske eksempler oven for.

Samlet set er det vurderingen, at omfanget af den i § 15 krævede identifikations- og legitimationsprocedure i relation til advokater i stort omfang svarer til den praksis, der er i langt de fleste pengeinstitutter i dag.

Omvendt skønnes det nødvendigt at have et overordnet krav i hvidvaskloven om identifikation og legitimation af også advokater, således at det sikres, at processen foretages i alle pengeinstitutter. Forslaget til § 15 sikrer dog samtidig, at der ikke qua princippet om risikobaseret legitimation sker unødigt identifikation og legitimation.

Hvis processen ikke foretages, er der en risiko for, at en person udgiver sig for at være advokat. Man kan eksempelvis forestille sig en situation, hvor en kriminel på Advokatrådets hjemmeside finder oplysninger om en advokat. Han indgår en aftale med person X (et såkaldt ”muldyr”), som mod betaling stiller sin konto til rådighed for den kriminelle. Person X oplyses ikke om den kriminelles identitet. Med disse oplysninger i hånden henvender den kriminelle sig i pengeinstitut Y, hvor person X er kunde og udgiver sig for at være advokat på vegne af kunden. Medmindre reglen i § 15 gennemføres vil pengeinstituttet ikke være underkastet krav om identifikation eller legitimation af den pågældende, der udgiver sig for at være advokat. Den kriminelle får derved fri adgang til at benytte person X konto til at hvidvaske penge. Dette kan ske indtil pengeinstituttet, som følge af overvågningspligten i hvidvaskloven, bliver mistænkelig. Den kriminelle er dog ikke legitimeret, og det kan på det tidspunkt være svært finde frem til denne. Bestemmelsen skal således sikre identi-

fikationen, inden pengeinstituttet selv bliver mistænkelig, hvilket i nogle tilfælde kan vise sig at være for sent.

De ovennævnte forhold vil blive beskrevet i Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven, der revideres i foråret og sommeren 2009. I forbindelse med revisionen vil de berørte organisationer blive inddraget.